

Overladelse af myndighedsopgaver til anden aktør på beskæftigelsesområdet

Rammerne for delegation til eksterne er en klassisk problemstilling inden for det forvaltningsretlige område. Problemstillingen vedrører grundlæggende spørgsmål om bl.a. hjemmel og myndighedsudøvelse. Et eksempel på en særlig hjemmel findes i beskæftigelseslovgivningen. Den hjemmel ser vi nærmere på her.

Udgangspunktet i dansk forvaltningsret er, at det kræver lovhjemmel at overlade myndighedsudøvelse til eksterne aktører, fx en privat virksomhed (ekstern delegation). Myndighedsudøvelse omfatter bl.a. de afgørelser, som en myndighed løbende træffer.

Der gælder omvendt ikke et krav om lovhjemmel, når delegationen alene drejer sig om driftsopgaver eller om visse former for forberedelse af afgørelsessager. Her kan en privat virksomhed – fx et konsulentfirma – bidrage til opgaveløsningen, uden at der er krav om et særligt hjemmelsgrundlag.

Hjemmel på beskæftigelsesområdet?

Inddragelse af andre aktører i relation til myndighedsudøvelse kan tjene væsentlige hensyn i forhold til borgerne. Inddragelse af private aktører kan fx bidrage til at nedbringe sagsbehandlingstiden og til at inddrage særlig faglig viden.

På beskæftigelsesområdet findes der derfor en bestemmelse i § 17 a i lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen, som giver kommunen (i praksis jobcentret) hjemmel til at delegerer opgaver og afgørelseskompetence til "andre aktører".

§ 17, a, stk. 1: Kommunen kan overlade til andre aktører at udføre opgaver og træffe afgørelse efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. og lov om sygedagpenge, jf. dog stk. 2 og 3. Ansvar for indsatsen påhviler fortsat kommunalbestyrelsen.

Begrebet "andre aktører" omfatter fx private virksomheder, organisationer og andre kommuner. Også andre enheder i kommunen end jobcentret skal betragtes som andre aktører, jf. vejledningen til bekendtgørelse om andre aktører. Årsagen er den særlige rolle, jobcentre har på beskæftigelsesområdet.

Andre aktører kan med en aftale med kommunen og § 17 a i hånden således træffe afgørelser og forpligte den ledige til at møde til samtaler og deltage i aktiviteter og tilbud. Afgørelser om ydelsesmæssige konsekvenser, hvor fx der gives afslag på et tilbud eller afgørelser om udeblivelse, skal dog træffes af kommunen.

De aktører, som får opgaven overladt (delegeret), kan også holde jobsam-

taler for ledige eller opfølgningssamtaler for sygedagpengemodtagere. De eksterne aktører kan således forpligte personer på samme måde, som hvis det er jobcenteret, der varetager opgaven.

Hvem har ansvaret?

Selvom der er en udtrykkelig lovhjemmel til at delegerer myndighedsudøvelse til andre aktører på beskæftigelsesområdet, er det vigtigt at understrege, at kommunen fortsat har ansvaret for, at opgaven løses i overensstemmelse med lovgivningen.

Kommunen kan således ikke delegerer ansvaret for opgaven, da kommunen i sidste ende har det overordnede ansvar for, at indsatsen og afgørelserne er i overensstemmelse med loven og forvaltningsretlige principper. Det indebærer også, at kommunen skal føre tilsyn med den eller de eksterne aktører, der sker delegation til.

Ekstern aktør eller ansat i kommunen?

Det har givet anledning til tvivl, hvornår en vikar skal anses for ansat i kommunen. Hvis vikaren ikke er i et ansættelsesforhold i kommunen, kræver det lovhjemmel (som i § 17 a), hvis kommunen skal kunne overlade det til vikaren at træffe afgørelser.

Ankestyrelsen har i principmeddelelse 13-23 slået fast, at spørgsmålet skal vurderes ud fra reelle og formelle forhold vedrørende ansættelse og opgavevaretagelse. Det skal her indgå, om kommunen har pligter og rettigheder over for vikaren, fx om kommunen har ret til afskedige vedkommende.

Jo flere rettigheder og pligter kommunen har, jo mere trækker det i retning af, at vikaren skal anses som ansat. I så fald kræver det ikke lovhjemmel at overlade det til vedkommende at træffe afgørelser.

Rikke Søgaard Berth
Partner, advokat
rsb@horten.dk

Bo Juul Jensen
Advokat
bjj@horten.dk

Janne Bach Stisen
Advokatfuldmægtig
jbs@horten.dk